

VIIKOT 28-30

Teema: Maailma ympärilläni

Mitä teema antaa lapsellesi

Kokemuksia ajasta ja ajanjaksoista sekä niiden käsitteistä
Pohdintoja säästä ja vuodenaajoista
Luettelee viikonpäiviä ja kuukausia

Viikko 28

Tällä viikolla
käsitellään viikonpäiviä,
kuukausia ja vuodenaikoja.

Maanantaina maanantaina vihreällä lehdellä
mato,
tiistaina tintti sinitaivaalla laulaa titityy titityy.
Keskiviikko keskiviikko joutsen lumivalkoinen,
torstaina suklaata ruskeaa maistella saa nam
nam nam.
Perjantaina perjantaina aurinko keltainen,
lauantai vaaleanpunainen, pikkupossut laulaa
nöf nöf nöf.
Sunnuntaina sunnuntaina ruusu tulipunainen,
värikäs on viikko seitsenpäiväinen.

Viikon teksti

Pähkinän kirje aiheesta
Maailma ympärilläni

Viikon lukuvinkki:

Pikku toukka Paksulainen
(Eric Carle),
Mintun luontokirja
(Maikki Harjanne),
Muumipeikon retket
(Katariina Heilala),
Pieni avaruuskirja
(Mauri Kunnas).

Vaatteet vuoden kuluessa

Luette Pähkinän kirjeen ja keskustellette
vuodenaajoista ja kuukausista.

Tarvitsette: Pähkinän kirjeen, vaatekuvan.

Viikon värit

Leikitte väreillä ja viikonpäivillä.

Tarvitsette: mahdollisesti esineitä
sisältä tai ulkoa, muistipaperiarkin,
sakset (Halutessanne-leikkiin).

Viikko ja vuosi

Laulatte ja luette loruja ja lauluja
viikonpäivistä ja kuukausista.

Tarvitsette: arkin, jolla on lorujen
ja laulujen tekstit.

Lisäksi: Viikkomme

Keskustellette viikostanne
ja piirrätte tai kirjoitatte siitä.

Tarvitsette: paperin, jolla on viikonpäivät
ja värit.

Viikon liikuntavinkki:

Seiskää vastakkain ja taputtakaa kämmeniänne ensin
POLVIANNE vasten ja sitten YHTEEN. Kokeilkaa muutaman kerran.
Kun homma on hanskassa, voitte lisätä yhden taputuksen: polvet,
yhteen, TOISEN KÄSILLE, yhteen, polvet, yhteen, toisen käsille,
yhteen. Yrittäkää, kunnes se luonnistuu!

Viikko 28 - päivä 1

Vaatteet vuoden kuluessa

Lukekaa Pähkinän kirje ja keskustelkaa vaatteista, vuodenaajoista ja kuukausista.

Tarvitsette

- ▶ Pähkinän kirjeen
- ▶ vaatteita esittävän kuvan.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa Pähkinän kirje ja jutelkaa lapsesi kanssa kysymysten pohjalta.
- ▶ Pohtikaa yhdessä, mitä vaatteita käytätte eri vuodenaikoina ja kuukausina.

Lapsi oppii

- ▶ kuukausista ja vuodenaajoista sekä niiden tunnusmerkeistä
- ▶ muistelemaan ja yhdistämään tapahtumia toisiinsa uudella tavalla
- ▶ miltä vuosi näyttää.

Tee näin:

- ▶ Lukekaa Pähkinän kirje ja jutelkaa lapsesi kanssa lukemastanne. Voit käyttää tekstiin liittyviä kysymyksiä sekä viikon kuvia tukena.
- ▶ Puhukaa yhdessä, mistä voi tietää, mikä vuodenaika nyt on. Anna lapsesi esittää ajatuksiaan ja kehitä niitä edelleen.
- ▶ Keskustelkaa eri vuodenaajoista ja kuukausista. Houkuttele lastasi kertomaan eri tapahtumista. Mikäli muistaminen on vaikeaa, voit ensin kertoa jostakin yhdessä tekemästänne. Voitte tässä yhteydessä pohtia, mikä vuodenaika on toista ennen ja mikä sen jälkeen.
- ▶ Ota sitten esille kuva, jossa on vaatteet. Nimetkää vaatteet ja keskustelkaa siitä, mitä vaatteita minäkin vuodenaikana yleensä Suomessa käytetään. Nimetkää myös muita kuin paperilla olevia vaatteita ja keskustelkaa niistä.
- ▶ Luetelkaa yhdessä vuodenaajat ja kuukaudet. Keskustelkaa myös siitä, mitkä kuukaudet kuuluvat mihinkin vuodenaikaan.

Halutessanne voit laittaa omia vaatteitanne neljään eri koriin tai kassiin neljän vuodenaajan mukaan. Anna lapsesi penkoa niitä tai kaataa ne esille ja kertoa, mihin vuodenaikaan ne sopivat.

Viikko 28 - päivä 2

Viikon värit

Leikkikää viikonpäiviä ja värejä käsittelevää leikkiä.

Tarvitsette

- ▶ esineitä sisältä tai ulkoa
- ▶ muistipelikorttipaperin,
- ▶ sakset (Halutessanneleikissä).

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa loru ja painakaa viikonpäivät ja värit mieleen.
- ▶ Etsikää ympäriltänne värejä, kotona tai ulkona.

Lapsi oppii

- ▶ uusia loruja viikonpäivistä
- ▶ havaitsemaan värejä ympäristössään
- ▶ muodostamaan kysymyksiä ja sanomaan kokonaisia virkkeitä.

Tee näin:

- ▶ Lukekaa Pähkinän loru Viikon värit, joka on sivun 2 kuvassa. Pyydä lastasi kuuntelemaan tarkasti. Keskustelkaa sitten siitä, mistä lorussa oli kyse.
- ▶ Luetelkaa viikonpäivät yhdessä.
- ▶ Leikkikää lorun väreillä. Lukekaa rivi kerrallaan. Anna lapsesi sanoa, mikä väri kyseisellä rivillä mainitaan. Käykää sitten yhdessä kotianne läpi ja etsikää samaa väriä olevia asioita. Kertokaa vuoroitellen, mitä näette. Esimerkiksi: Sohvallla oleva tyyny on vihreä. Mitä vihreää sinä näet? Ruukkukasvin lehdet ovat vihreitä! Mitä vihreää sinä näet? Kertokaa sekä värillisen asian että itse värin nimi.
- ▶ Lukekaa sitten seuraava rivi ja etsikää jotakin sinistä jne.
- ▶ Voitte myös lukea lorun ulkona ja katsoa ympärillenne!
- ▶ Tässä toinenkin tapa leikkiä: etsikää esineitä, jotka ovat lukemanne värisiä. Kun teillä on kaikkia värejä edustavat esineet koossa, voitte yrittää muistaa, mikä väri mihinkin päivään kuului. Järjestäkää esineet lorun päivien mukaiseen järjestykseen.

Halutessanne voitte leikkiä muistipeliä kuvilla ja väreillä. Katsokaa kuvia ja nimetkää ne sekä niiden värit leikatessanne kortteja irti. Väri ja samanvärinen kuva ovat pari. Jos tarvitsette peliohjeet, katsokaa viikon 21 vihkoa päivän 3 kohdalta (Marjamuistipeli).

Viikko 28 - päivä 3

Viikko ja vuosi

Laulakaa ja lukekaa loruja ja leikkejä viikonpäivistä ja kuukausista.

Tarvitsette

- ▶ arkin, jolla on lorujen ja laulujen tekstit.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa ja laulakaa lorut ja puhukaa niistä, jotka lapsesi tuntee.
- ▶ Leikkikää viikonpäivillä ja kuukausilla ja luetelkaa ne yhdessä.

Lapsi oppii

- ▶ kertomaan kokemuksistaan sinulle ja että sinä olet niistä kiinnostunut
- ▶ luettelemaan viikonpäivät ja kuukaudet
- ▶ luvuista.

Halutessanne jos lapsesi ei oikein muista, miltä laulut kuulostavat, mutta haluaa laulaa niitä kanssasi, voitte ottaa paperin mukaan päiväkotiin. Ehkä päiväkodin aikuiset voivat laulaa laulut lapsesi kanssa, jotta kuulet ne.

Tee näin:

- ▶ Ota esille paperi, jolla lorut ja laulut ovat. Näitä lauluja ja loruja käytetään ehkä myös lapsesi päiväkodissa. Lue ne lapsellesi ääneen.
- ▶ Tunteeko lapsesi jonkin niistä? Pysähdy sen kohdalla ja anna lapsesi laulaa tai toistaa ne sinulle. Kokeilkaa myös laulamista tai toistamista yhdessä.
- ▶ Keskustelkaa siitä, milloin ja missä lapsesi on ne kuullut. Kuuntele aktiivisesti lapsesi kertoessa sinulle.
- ▶ Luetelkaa myös viikonpäivät ja kuukaudet yhdessä leikkisästi. Voitte esimerkiksi seistä vierekkäin ja hypätä askeleen eteenpäin kutakin luettelemanne päivää kohden. Kuinka pitkälle pääsette? Kokeilkaa sitten kuukausilla. Pääsittekö pidemmälle? Mistä se johtuu? Pohtikaa yhdessä. Voitte myös nostaa yhden sormen pystyyn kutakin viikonpäivää kohden. Mitä tapahtuu, kun käytte kuukaudet läpi? Käyttäkää käsiänne yhdessä ja laskekaa sormet.
- ▶ Voitte myös leikkiä viikkorakettia: Seis kää ja kyykistykää vähitellen samalla, kun toistatte viikonpäivät. Kun sunnuntain kohdalla olette päässeet kyykkyyn saakka, hypätkää niin korkealle kuin voitte. Raketti lähtee lentoon!

Viikko 28 - lisäksi

Viikkomme

Keskustelkaa siitä mitä olette viikon aikana tehneet ja mitä vielä tulette tekemään.

Tarvitsette

- ▶ paperin, jolla on viikonpäivät ja värit.

Tehtävä:

- ▶ Pohtikaa, minkälainen viikko on ollut ja mitä vielä kuuluvala viikolla tulette tekemään.
- ▶ Piirtäkää ja kirjoittakaa yhdessä viikkojärjestykseen.

Lapsi oppii

- ▶ muistamaan ja kertomaan
- ▶ hahmottamaan viime- ja lähiajat sekä ajattelemaan tulevaisuutta ja menneisyyttä
- ▶ että sellaisesta, jota olette tehneet yhdessä, on mukava puhua.

Halutessanne voitte puhua syntymäpäivistä, nimipäivistä, joulusta, kesälomasta, muista tärkeistä päivistä ja tapahtumista ja miettiä, minä kuukausina ne ovat. Ota esimerkiksi kalenteri esille ja selatkaa sitä keskustellessanne.

Viikko 29

Tällä viikolla käsitellään aikaa ja aikaan liittyviä käsitteitä.

Viikon kirja

Niilo leipoo
(Aira Savisaari)

Viikon lukuvinkki:

Mur ja tähti
(Kaisa Happonen)
Aikakirja
(Marketta Vaismaa),
Kolmikko päiväunilla
(Maria Nilsson Thore).

Raketti ja etana

Luette kirjan ja mietitte nopean ja hitaan käsitteitä.

Tarvitsette: kirjan Niilo leipoo, kodin esineitä.

Jäälaboratorio

Ottakaa selvää, kauanko jään kestää jäätyä ja sulaa.

Tarvitsette: jäätä ja pienen astian (oma).

Paikoillanne, valmiit, nyt!

Ottakaa selvää, kuinka monta sekuntia ja minuuttia eri asioiden tekemiseen kuluu.

Tarvitsette: kuivattuja herneitä, mutterin ja pultin, kaksi lautasta, sekä pallon tai tyynyn ja mahdollisesti munakellon (omat)

Lisäksi: Aika rientää, viikot ja vuodet kuluvat

Keskustelette kuluva ajasta, menneestä ja tulevasta.

Tarvitsette: valokuvia (omia).

Viikon liikuntavinkki:

Koko perheen ulkoleikki Maa, laiva ja meri: Valitkaa kahden talon seinien tai seinän ja hiekkalaatikon välinen alue. Pankaa ”seinien” väliin pitkä naru poikittain. Se on laiva. Toisen talon seinä on maa ja toisen seinä (tai hiekkalaatikko) meri. Joku perheenjäsen on leikin johtaja ja muut seisovat maa-seinällä. Kun johtaja huutaa ”meri!”, kaikki juoksevat toiselle seinälle. Kun johtaja huutaa ”laiva!”, kaikki juoksevat keskellä olevalle köydelle ja istuutuvat. Kun johtaja huutaa ”maa!”, kaikki juoksevat ensimmäiselle seinälle. Vaihtakaa leikin johtajaa jonkin ajan kuluttua. Leikkikää niin kauan kuin se tuntuu hauskalta.

Viikko 29 - päivä 1

Raketti ja etana

Lukekaa kirja ja pohtikaa ajan käsitteitä.

Kysymyksiä kirjasta:

- ▶ Mikä vuodenaika kirjassa on? Mistä sen huomaat? Mitä muita vuodenaikoja tiedät?
- ▶ Niilo sanoo Hillalle ettei ehdi ulos leikimään. Onko sinullakin ollut joskus hetkiä jolloin et ehdi tehdä jotakin? Kerro!
- ▶ Niilon Muhkurat paistuvat kymmenessä minuutissa. Mitä Niilo ja Hilla ehtivät tehdä sillä aikaa?
- ▶ Mitä Niilo, Hilla ja isä touhuavat kun odottavat muffinssien jäähtymistä? Meneekö se mielestäsi nopeasti vai hitaasti?
- ▶ Kuluuko aika mielestäsi hitaasti vai nopeasti, kun odotat jotakin?
- ▶ Miksi siltä mahtaa tuntua?

Tarvitsette

- ▶ kirjan Niilo leipoo
- ▶ kodin esineitä.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa kirja yhdessä ja jutelkaa lapsesi kanssa kysymysten pohjalta.
- ▶ Pohtikaa yhdessä, mikä kestää kauan ja mikä taas lyhyen aikaa, mikä liikkuu hitaasti ja mikä nopeasti.

Tee näin:

- ▶ Lukekaa kirja ja jutelkaa siitä kysymysten pohjalta.
- ▶ Keskustelkaa siitä, että asiat voivat tapahtua hitaasti tai nopeasti. Voitte myös puhua siitä, että joskus tuntuu siltä kuin jokin kestäisi kauan, kun taas joskus jokin tuntuu kestävän vain vähän aikaa. Miksi niin mahtaa olla? Kuuntele lastasi ja kerro myös omista kokemuksistasi.
- ▶ Lukekaa seuraavat sanat yksi kerrallaan ääneen ja pohtikaa, tuntuvatko sanat nopeilta vai hitailta: ETANA, JOULUAATTO, JUNA, SEKUNTI, SALAMA, SETÄ, JUOSTA, RAKETTI, SYKSY, SAIPPUKUPLAT, SÄHKÖVATKAIN. Anna lapsesi pohtia ja selittää. Voit kuulla yllättäviä selityksiä! Voit myös kertoa, mitä mieltä sinä olet. Onko muita sanoja, jotka tuntuvat hitailta tai nopeilta?
- ▶ Seiskää tuolilla ja pudottakaa esineitä. Onko mahdollista nähdä, putoavatko ne nopeasti vai hitaasti? Voitte esimerkiksi kokeilla höyhenellä, palikalla, vessapaperilla, pehmolelulla ja ilmapallolla.

Lapsi oppii

- ▶ pysähtymään ja pohtimaan ajankulun tunnetta
- ▶ ajan käsitteiden nopea ja hidaskäsitteiden sisällön
- ▶ että on eri tapoja ajatella.

Halutessanne voitte kuunnella hidasta ja nopeaa musiikkia. Liikkukaa ja hyppikää musiikin mukana. Taputtakaa myös tahtia tai rummuttakaa rytmin mukaan. Voitte myös käyttää esimerkiksi kauhaa ja kattilaa. Kiinnitä lapsesi huomio siihen, miten liikutte ja taputatte. Pohtikaa yhdessä, miten huomaa musiikin olevan hidasta tai nopeaa.

Viikko 29 - päivä 2

Jäälaboratorio

Jäädyyttäkää vettä, sulattakaa jää ja ottakaa aikaa sen kestosta.

Tarvitsette

- ▶ kotonanne olevaa jäätä (sekä ulkoa löytämäänne jäätä ja lunta)
- ▶ pienen kulhon tai jääpalaastian (oma).

Tehtävä:

- ▶ Seuratkaa, miten jää sulaa, ja selvittäkää sen kesto.

Lapsi oppii

- ▶ kuvittelemaan ja odottamaan
- ▶ kokemaan ajan jaksot minuutti, tunti ja päivä
- ▶ jäätymisestä ja sulamisesta.

Halutessanne voitte tehdä kokeen päiväajanjakson kanssa etsimällä ulkona nupulla olevan kukan /lehden. Ottakaa siitä valokuva joka päivä vetäen samalla paperille viivan. Voitte myös merkitä päivät seinäkaleriin. Kun kukka/lehti on täysin auki, voitte laskea päivät katsomalla kuvia ja laskemalla viivat. Voitte myös keskustella siitä, montako tuntia yhdessä päivässä on.

Tee näin:

- ▶ Aloittakaa jäädyyttämällä vesi: kaatakaa vettä pieneen astiaan ja keskustelkaa, mitä vedelle tapahtuu, kun panette sen pakastimeen. Anna lapsesi pohtia ja selittää. Kerro, että selvitätte, kauanko siinä kestää.
- ▶ Puhu tunteista ja minuuteista. Voit verrata johonkin lapselle tuttuun, kuten: Kauanko kestää tulla päiväkodista kotiin? Montako tuntia leikitte aamulla ulkona? Kauanko kirjan lukemisessa kesti? Entä elokuvan katsomisessa? Kauanko Niilon leivonnaisten paistamiseen meni? Arvioikaa sitten, montako tuntia tai minuuttia siinä kestää, että vesi jäätyy.
- ▶ Ottakaa jää esille ja pohtikaa, miten pitkäksi arvioitte ajan ja kauanko todellisuudessa kesti. Keskustelkaa sitten siitä, mitä vedelle voisi tapahtua pakastimen ulkopuolella huoneessa. Ja kauanko luulette siinä kestävän, kun jää sulaa? Ottakaa aikaa. Lopuksi voitte verrata, kumpi kesti pidempään ja kumpi oli nopeampaa: jäätyminen vai sulaminen.
- ▶ Jos ulkona on edelleen jäätä, voitte ottaa palasen sitä mukaanne ja sulattaa pöydällä astiassa. Jos ulkona on myös lunta, voitte ottaa sitäkin sisälle ja verrata sekä jään että lumen sulamisaikaa. Montako minuuttia tai tuntia se kesti? Kumpi sulaa nopeammin, kumpi hitaammin?

Viikko 29 - päivä 3

Paikoillanne, valmiit, nyt!

Pohtikaa, mitä sekunti ja minuutti ovat, ja leikkikää käsitteillä.

Tarvitsette

- ▶ kuivattuja herneitä
- ▶ mutterin ja pultin
- ▶ pallon tai tyynyn (oma)
- ▶ kaksi lautasta (omat)
- ▶ matkapuhelimen tai munakellon (oma).

Tehtävä:

- ▶ Leikkikää eri leikkejä ja verratkaa sekunteja ja minuutteja.

Lapsi oppii

- ▶ keskittymään ja käyttämään hienomotoriikkaansa
- ▶ arvioimaan ja odottamaan
- ▶ kokemaan ajanjaksot sekunti ja minuutti.

Halutessanne voitte askarrella oman tiimalasin. Ota kaksi pulloa, kierrä niiden korkit kiinni ja poraa kumpaankin keskelle reikä. Täytä toinen pullo puoliksi hiekalla tai vedellä. Teippaa korkit tiiviisti yhteen ilmastointiteipillä. Ottakaa aikaa, kuinka kauan tiimalasin valumisessa kestää. Voitte käyttää tiimalasianne yllä oleviin leikkeihin.

Tee näin:

- ▶ Puhu sekunneista ja minuuteista. Anna lapsesi ensin kertoa, mitä mieltä hän on niistä. Voitte myös samoin kuin 2. päivänä viitata lapselle jo tuttuihin asioihin.
- ▶ Selvittäkää, kauanko sekunti kestää suurin piirtein: istukaa lattialla lähellä toisianne ja heittäkää tyynyä tai vierittäkää palloa välillänne. Pallon tai tyynyn siirtymiseen lapsellesi menee sekunti. Voit halutessasi kertoa, että 60 sekuntia on minuutti.
- ▶ Kokeilkaa yhdessä, miten pitkä minuutti on. Pankaa munakello tai matkapuhelimen ajastin soimaan minuutin kuluttua. Odottakaa, kunnes se soi. Tuntuiko odotusaika pitkältä vai lyhyeltä?
- ▶ Kaatakaa sitten herneet lautaselle. Poimikaa herneet yksitellen ja pankaa ne toiselle lautaselle. Arvioikaa ensin, kauanko kuvittelette siihen menevän: yli vai alle minuutin? Mitatkaa aika kellolla. Voitte aloittaa sanomalla: Paikoillanne, valmiit, nyt! Hulluttele siten, että leikki tuntuu jännittävältä ja hauskalta. Toistakaa sitten sama mutterilla ja pultilla. Kauanko mutterin ruuvaaminen pulttiin kestää?
- ▶ Kokeilkaa myös antaa toisillenne tehtäviä ja ottaa aikaa. Sano esimerkiksi: "Hae sininen leikkiauto ja pane haarukka tiskialtaaseen tai hypi tasajalkaa sohvalle ja takaisin." Tämän jälkeen lapsesi antaa sinulle tehtävän.

Viikko 29 - lisäksi

Aika rientää, viikot ja vuodet kuluvat

Keskustelkaa hiljattaisista tai kaukaisista tapahtumista.

Tarvitsette

- ▶ valokuvia (omia).

Tehtävä:

- ▶ Katsokaa kuvia, kertokaa niistä yhdessä ja pohtikaa, milloin ne on otettu.

Lapsi oppii

- ▶ pohtimaan omaa lapsuuttaan ja sinun lapsuuttasi
- ▶ kuuntelemaan ja hahmottamaan
- ▶ ajanjaksoista vuosi ja viikot.

Halutessanne voitte mennä ulos keräämään käpyjä Pähkinälle. Antakaa Pähkinän maistaa niitä. Voitte ottaa käpyjä myös kotiin ja antaa niiden kuivua. Silloin siemenet yleensä tippuvat pois. Kylväkää joitakin siemeniä kukkaruukuun ja seurakaa, miten kuuset itävät ja alkavat kasvaa. Montako viikkoa niiden kestää tulla esiin? Kesällä voitte istuttaa ne ulos. Voitte myös seurata ajan kulkua sitomalla pätjän lankaa kuusen kärkeen, esimerkiksi luontoruudussanne. Seuratkaa kuusen kasvua ja tehkää siitä ja sen kestosta muistiinpanoja.

Viikko 30

Tällä viikolla käsitellään
säätä ja vuodenaikoja.

Viikon kirja

Kuinkas sitten kävikään?
(Tove Jansson)

Viikon lukuvinkki:

Mustekala löytää trikoot
(Sinikka Nopola,
Linda Bondestam),
Satoi tai paistoi
(David Melling)
Mistä sade tulee?
(Katie Daynes).

Paistetta ja sadetta Muumilaaksossa

Luette kirjan ja mietitte kirjan säitä.

Tarvitsette: kirjan Muumista.

Huono ja hyvä sää

Menette ulos ja tunnustelette säätä kaikilla
aisteilla sekä piirrätte sääsymboleja.

Tarvitsette: Pähkinä-oravan.

FHille-juhlat

Juhlistatte kulunutta lukuvuotta.

Tarvitsette: saippuakuplia,
2 paperilautasta, sakset, kynän,
teippiä, liimaa, kumilankaa, paljetteja,
höyheniä, nitojan (oma).
Juhlaruokaa oman maun mukaan.

Lisäksi: Kevätlaulu

Menette ulos ja kuuntelette,
mitä koivut kertovat.

Tarvitsette: kirjan Onnen kuplia,
paperia, liituja, liimaa, silkkipaperia.

Viikon liikuntavinkki:

Keinukaa yhdessä. Näytä, miten keinussa otetaan vauhtia
suoristamalla ja taivuttamalla jalkoja sekä nojaamalla
taakse ja eteen. Antakaa vauhtia toisillenne. Voitte myös keinua
keinulaudalla tai riippua riipputelineistä tai puun oksilta.

Viikko 30 - päivä 1

Paistetta ja sadetta Muumilaaksossa

Lukekaa kirja ja katsokaa kertomuksen erilaisia säitä.

Kysymyksiä kirjasta:

- ▶ Näetkö kuvia, joissa on eri säitä? Miten voi nähdä, mikä sää on kyseessä?
- ▶ Miltä aurinko, pilvet ja taivaan värit näyttävät eri kuvissa? Oletko itse kokenut vastaavaa säätä? Kerro!
- ▶ Miltä sinusta yleensä tuntuu, kun ukkonen väistyy?
- ▶ Mitä yleensä teette ulkona sateella?
- ▶ Muistatko, kun ulkona oli todella kylmä tai kuuma? Mitä silloin tapahtui?

Tarvitsette

- ▶ kirjan Muumista.

Lapsi oppii

- ▶ kuvailemaan näkövaikutelmiaan
- ▶ suhteuttamaan kirjan kuvia omiin kokemuksiinsa
- ▶ uusia sanoja ja ilmaisuja.

Halutessanne voitte leikkiä ulkona Sääleikkiä perheen tai ystävien kanssa. Valitkaa ulkoa kaksi puuta, jotka toimivat pesinä. Toinen pesistä on aurinko ja toinen sade. Yksi teistä on Sääukko ja seisoo tietyllä paikalla ja huutelee vaihdellen ”sade”, ”aurinko” tai ”ukkonen”. Kun Sääukko sanoo ”aurinko”, kaikki juoksevat aurinkopesälle. Kun Sääukko taas sanoo ”sade”, kaikki juoksevat toiselle pesälle. Jos huuto on ”ukkonen”, kyyristytte, olitte sitten pesällä tai pesien välillä. Pesälle viimeiseksi tullut tai viimeisenä kyyristyvänä menee seisomaan Sääukon kanssa ja auttaa huutamassa. Viimeiseksi jäljelle jäänyt on seuraavalla kierroksella Sääukko.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa kirja yhdessä ja keskustelkaa sen kuvista kysymysten pohjalta.

Tee näin:

- ▶ Ota kirja esille ja selatkaa sitä. Pohtikaa yhdessä, mitä siinä tapahtuu. Miten se alkoi, mitä tapahtui sitten ja miten se loppui?
- ▶ Lukekaa sitten halutessanne kirja. Katsokaa myös sen kuvia ja keskustelkaa kuvien säästä kirjaan liittyvien kysymysten pohjalta. Kysy mielellään avoimia kysymyksiä, joiden avulla lapsesi voi muistaa jotakin yhdessä kokemaanne. Avoimet kysymykset ovat sellaisia, joihin lapsesi on vastattava laajemmin kuin kyllä tai ei, eli samantapaisia kuin kirjaan liittyvät kysymykset ovat.
- ▶ Voit myös kertoa lapsellesi omista sääkokemuksistasi.
- ▶ Voitte pohtia yhdessä, miltä eri säät kuulostavat: ukkonen jyrisee, sade ropisee ja litisee, tuuli humisee ja myrsky pauhaa. Miksi mahdamme sanoa pakkasen paukuvan? Ja mitä aurinko tekee? Nimenomaan, loistaa!

Viikko 30 - päivä 2

Huono ja hyvä sää

Menkää ulos ja tunnustelkaa säätä kaikilla aisteillanne.

Tarvitsette

- ▶ Pähkinä-oravan.

Tehtävä:

- ▶ Menkää Pähkinän kanssa ulos ja tunnustelkaa säätä kaikilla aisteillanne.
- ▶ Keskustelkaa siitä, mikä sää on hyvä sää ja mikä huono.

Lapsi oppii

- ▶ kuvailemaan aistikokemuksiaan
- ▶ muodostamaan ajatuksiaan sanoin ja symbolein
- ▶ pohtimaan eri näkökulmista.

Halutessanne voitte käyttää väriliituja ja paperia ja piirtää erilaisia sääsymboleja. Anna lapsesi itse päättää, haluaako hän piirtää auringonpaistetta, sadetta, tuulta tai ukkosta. Keskustelkaa siitä, miten piirtäisitte päivän säätä kuvaavat symbolit. Voitte myös katsoa eri medioista, miten niissä on piirretty päivän sää. Verratkaa omia symbolejanne niiden symboleihin. Lisää kuvanne FHille-kansioon.

Tee näin:

- ▶ Menkää ulos Pähkinän kanssa ja havainnoikaa säätä eri tavoin:
 - Mitä tuoksuja tai hajuja tunnette? Mitä ne muistuttavat? Oletteko pohtineet, miltä ulkona tuoksu sateen jälkeen?
 - Mitä näette? Sadepisaroita, aurinkoa, tuulessa liikkuvia puita tai ruohoa, ehkä sateenkaaren? Miltä pilvet näyttävät? Minkä värisiä ne ovat ja minkä muotoisia? Ovatko ne matalia, pyöreitä vai viivamaisia?
 - Miltä sää tuntuu poskella tai kämmenellä? Kuivalta vai märältä, ehkä kostealta? Tunnetteko tuulen hiuksissanne?
 - Miltä sää kuulostaa? Kuuletteko pisaroinnin tai tuulen?
- ▶ Kokeilkaa sulkea silmät tunnustellessanne, haistaessanne tai kuunnellessanne.
- ▶ Anna lapsesi kertoa ja selittää, mikä hänen mielestään on hyvä sää. Mitä on mukava tehdä sellaisella säällä? Voit myös kertoa, mistä säästä itse pidät.
- ▶ Pohtikaa sitten, mistä säästä ette pidä ja miksi.
- ▶ Minkälaisesta säästä luulette Pähkinän pitävän? Keskustelkaa lopuksi huonosta ja hyvästä säästä. Miksi ihmiset mahdollavat kutsua jotakin säätä hyväksi ja jotakin muuta huonoksi? Saatat huomata, että lapset ajattelevat toisinaan eri tavoin kuin aikuiset!

Viikko 30 - päivä 3

FHille-juhlat

Juhlistakaa sitä, että olette osallistuneet FHilleen yhdessä.

Tarvitsette

- ▶ saippuakuplia
- ▶ kaksi paperilautasta, sakset,
- ▶ kynän, teippiä, liimaa, kumilankaa, paljetteja, höyheniä, nitojan (oma)
- ▶ juhlaruokaa oman maun mukaan.

Tehtävä:

- ▶ Askarrelkaa juhlahattu ja juhlistakaa vuottanne FHillen kanssa.

Lapsi oppii

- ▶ katsahtamaan menneisyyteen ja muistelemaan kanssasi
- ▶ että olet pitänyt fhillaamisesta lapsesi kanssa
- ▶ kertomaan ajatuksistaan siitä, mikä on ollut kivaa ja mitä on opittu.

Tee näin:

- ▶ Kerro, että nyt on aika juhlia koko syksyn, talven ja kevään kestänyttä fhillausta. Siinä on kulunut 30 viikkoa! Katsokaa vihkon kuvia Pähkinän juhlista.
- ▶ Askarrelkaa kumpikin itsellenne juhlahattu: Piirtäkää paperilautasen reunalta keskelle menevä viiva ja leikatkaa viivaa pitkin. Kääntäkää toinen kieli toisen alle siten, että tuloksena on kartio. Sovittakaa hattuja ja teipatkaa tai nitokaa ne kiinni siten, että ne istuvat hyvin. Koristakaa hatut liimaamalla niihin paljetteja ja höyheniä.
- ▶ Keskustelkaa askarrellessanne vuodesta FHillen parissa. Kysy lapseltasi, mikä yhdessä tekemästänne on ollut kivaa ja mitä hän on oppinut. Kerro myös, mikä sinulle on ollut tärkeää ollessasi yhdessä lapsesi kanssa.
- ▶ Selatkaa myös FHille-vihkoja ja katsokaa FHille-kansiosta, mitä sinne olette keränneet. Kun liima on kuivunut, kiinnittäkää hattuihin kumilanka, jolla hattu pysyy päässä. Kiinnittäkää lanka nitomalla tai tehkää vastakkaisille puolille kaksi reikää, pujottakaa lanka niiden läpi ja solmikaa.
- ▶ Tarjoilkaa juhlaruokaa ja pitäkää juhlat. Puhaltakaa päivän kunniaksi saippuakuplia. Voitte hyvin kutsua juhliin myös muita vieraita!

Viikko 30 - lisäksi

Kevätlaulu

Lukekaa runo ja kuunnelkaa, mitä hiirenkorvat kuulevat.

Tarvitsette

- ▶ kirjan Onnen kuplia
- ▶ paperia ja liituja
- ▶ liimaa
- ▶ vihreää silkkipaperia.

Tehtävä:

- ▶ Lukekaa runo, menkää ulos ja ”kuunnelkaa”, ”pisaroiden kiherrystä ja kevään liverrystä”. Kirjoittakaa muistiin.

Lapsi oppii

- ▶ kuuntelemaan, kuvittelemaan ja tulkitsemaan runoa
- ▶ käyttämään hienomotoriikkaansa
- ▶ ymmärtämään puhutun ja kirjoitetun kielen keskinäistä suhdetta.

Tee näin:

- ▶ Lukekaa runo yhdessä. Katsokaa runon kuvaa ja keskustelkaa sanasta hiirenkorva. Miksi uusia koivun lehti kutsutaan tällä nimellä?
- ▶ Menkää ulos katsomaan hiirenkorvia luonnossa. Pohtikaa yhdessä myös, mitä Vihreämpi valo, valoisampi viherrys voi tarkoittaa.
- ▶ Kuunnelkaa sitten hetki hiljaa ja keskustelkaa siitä, mitä hiirenkorvat ehkä voivat kuulla kuunnellessaan kevättä. Jos sattuu satamaan, voitte ehkä kuulla pisaroiden kiherrystä pensaissa ja puistikoissa.
- ▶ Kun olette taas sisällä, mahdollisesti jonakin muuna päivänä, voitte piirtää yhdessä koivun rungon ja oksia paperille. Repikää sitten silkkipaperista palasia ja rypistäkää ne pieniksi hiirenkorviksi, jotka liimaatte oksille.
- ▶ Kirjoittakaa koivun ympärille kuvaan, mitä kuvittelette että hiirenkorvat kuullivat ja pisarat kihertelivät. Voit antaa lapsesi sanella tai leikkikirjoittaa itse.
- ▶ Lukekaa lopuksi ääneen kirjoittamanne.

Halutessanne voitte mennä ulos juhlistamaan FHilleä nurmelle eväskorin, juhlahattujen, saippuakuplien ja Pähkinän kanssa. Jos päätätte järjestää juhlat luontoruudussanne, ottakaa mukaan myös suurennuslasi ja tarkkailekaa, mitä siellä on viime kerran jälkeen tapahtunut.

Halutessanne voitte mennä ulos katsomaan pilviä. Maatkaa maassa ja katselkaa pilvien liikettä ja sitä, mitä ne mahdollisesti muistuttavat muodoltaan. Anna lapsesi kertoa, mitä hän näkee. Verratkaa havaintojanne kaikessa rauhassa. Voitte myös käyttää paperia, liituja ja vesivärejä. Piirtäkää liiduilla pilvi ja aurinko sekä sateenkaari. Maalatkakaa sitten sinisellä vesivärillä päälle ja seuratkakaa, miten väri vetäytyy liidun päältä. Lisää kuva sen kuivuttua FHille-kansioon.

FHille perustuu Hippy International- ja Tanskan HippHopp esikouluohjelmiin

© Folkhälsan 2020

Kuvat: Terese Bast

Graafinen asu: Nanne Nylund/Byråådan

Paino: Waasa Graphics, Vaasa

 folkhälsan